

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Libellus de modo co[n]fitendi et penitendi

[Deventer], [ca. 1498 - 1499]

Circa textum dubitat[ur]

urn:nbn:de:hbz:466:1-31245

in libens verecunda. Integra secreta. lachrymabilis accelerata. Fortis et
accusans et sit parere parata

id est penitentiam agas perfecte veraciter peccatore
Peniteas plene si vere peniteat te

id est non confiteri nisi nuntium penitentiam et. id est. lras confiteri in propria persona
Non per legatum nec per breue. sed refer ipse

sacerdoti condolenti magis intelligenti enarra id est. melius viuenti
Compatienti plus sapienti dic meliori

diuersis sacerdotibus utile est scire tibi peccata tua
Presbyteris multis prodest si confitearis

penitentia sacerdotis absit manifesta solio tuo
Copia presbyteri si desit pande sodali

tui prout id est. vulnera tue taliter peccata manifestes
Corpis ut maculas anime sic crimina pandas

In ista parte ostendit quibus medijs debeat fieri confessio. dicens quod tu peccator
debes plenarie penitere de omnibus peccatis. et non debes reuelare peccata per aliquem
nuntium vel per lras. sed proprio ore debes confiteri. tunc ibi compatienti dicit quod
confessio debet fieri sacerdoti compatienti et intelligenti ac bene viuenti. et dicit
ultra quod expedit pro salute anime multis presbyteris confiteri. et si deficiat sacerdos
nec possit acquiri aliquis. tunc confessio potest fieri socio. Etiam tu debes ma
nifestare crimina cordis. sicut vulnera cordis

Circa textum dubitat

Primo utrum confessio valeat per nuntium vel per lras. Secundo quare homo debet con
fiteri sacerdoti. Tercio quare debet fieri sacerdoti compatienti. Quarto utrum
trium quis potest confiteri alteri sacerdoti quam suo proprio curato. Quinto utrum aliis
potest confiteri laico. Sexto quomodo intelligenda sit lra corporis ut maculas

Ad primum dubium respondet secundum Thomam per hec verba. quod confessio facta per nuntium
vel per lras licet sit quoddam bonum opus et meritorium tamen in quantum est sacra
mentum non debet sic fieri. quia determinata habet materiam scilicet actum sermonis
quo conscientia hominis manifestari consuevit

Ad secundum respondetur quod ideo confessio debet fieri sacerdoti. quia sacer
dotes possunt peccatorem absolueri a peccatis. ex quo eis commissis sunt
claves ecclesie

Ad tertium respondet quod peccator debet confiteri compatienti. quia compassio sacer
dotis inducit peccatorem ad deuotionem. et facit ne peccator terreat. ut sic propter ter
rorem omittat scienter aliquod peccatum mortale. Et debet confiteri sapienti intelligē
ti peccata et grauitates peccatorum. quia medicus nescius non potest bene dare remedium e
groto. Etiam debet confiteri sacerdoti bono et bene viuenti. quia mali et iniusti con
fessores sunt ceci et ductores cecorum. et sic ex utraque parte in foueam eterne dam
nationis cadunt ut solet etiam dici in his metris. Si cecus cecum conatur du
cere cecum. In foueam ductor primus cadit inde secutor.

Ad quartū respōdetur sū Hostiensē q̄ decem sunt casus quibz aliq̄s potest confiteri alteri q̄ suo pp̄rio p̄bytero. Primus est quando pp̄rius curatus est imperitus sic q̄ nō p̄t sane cōsulere suo parrochiano petēda ē tamen licentia quā si nō obtinuerit nō obstat. Scd̄s casus est. quādo q̄s trāstulit domū vel habitacōem ad aliā parrochia. vel si habz domū in alia parrochia. Tercius quādo quis est vagabundus vel pegrinus negotia/ tionis vel deuotionis causa. dicit tamē Guilhelmus q̄ talis debet habe/ re licentiam a suis superioribz ad sic eundem. Quartus est ratione delicti. vt si delictum fuerit p̄petratū in alia parrochia Quintus est rōne studiū. vt cū scholaris trāstulit se ad aliū locū nō tamē debet ibi accipere ordies nisi de licentia sui ep̄scopi. Sextus est ratione necessitatis vt in articulo mor/ tis Septim⁹ est quando quis habet sp̄z q̄ suus curatus hoc pro grato ha/ bebūt. nō tamen est absolutus nisi curatus suus dederit ei consentim v̄ li/ centiam. Octauus si curatus sit hereticus vel scismaticus vel maiori ex/ cōmunicacione excōmunicatus. Nonus quando quis est infra annos di/ cretionis. Decimus est propter speciale priuilegium a papa. archiep̄scopo / po. vel ep̄scopo concessum.

Ad quintū respōdet q̄ quis potest cōfiteri laico tpe necessitatis. dicūt tñ aliqui q̄ sufficiat soli deo cōfiteri tempore necessitatis cum p̄posito z vo/ luntate confitēdi sicut sacerdoti si possit habere

Ad sextū rñdet q̄ ista lra p̄t dupl̄r intelligi. Vno mō tu debes manife/ stare crimina cordis sicut vulnera corp̄is. id est sicut vulnera corp̄is osten/ duntur medico. ita pct̄a que p̄ncipaliter sunt in corde ostēdentur p̄bytero hec sententia magis concordat lre. Alio modo sic. tu debes manifestare pec/ cata cordis z pct̄a corp̄is. q̄ inter pct̄a q̄dam sunt in corde z q̄dam in aia et ista sn̄ia cōcordat cū sententia sequenti

pct̄a carnalia falsa iuramēta .i. gula iusta acq̄sitiō .luxuria

Carnea sunt periuria crapula furta libido

in corde occultata est inuidia supbia. iracūdia. auaricia

Mente latec liuor odium tumor ira cupido

In ista parte ostendit de quibus peccatis fieri debet cōfessio. Et p̄mo in generali ostendit q̄ sunt pct̄a corp̄is z que anime. Scd̄o ostēdit p̄po/ sitū de quibz debet sp̄aliter fieri confessio. ibi. Precipue pestes. Dicit p̄mo sit. q̄ periurium gula. furtum. luxuria sunt peccata carnis. sed odium liuor. superbia. ira. cupido sunt peccata mentis quia nō sunt carne v̄ cor/ pore ad extra sed remanent in anima

Circa textū dubitatur

Primo que peccata dicuntur carnalia z que mentalia Secundo quid sit peccatum. Tercio an omne iuramentum sit malum Quarto vtrum iuramentum ad faciendum malum sit obseruandum Quinto vtrum aliquis iurans per cautelam z alium decipiens sit periurus Sexto vtrum littera in se sit vera

Ad primū dubiū respōdetur q̄ licet omne peccatum sit radicali/